

IN MEMORIAM

Prof. dr. MARIJAN KALIVODA

Prof. dr. Marijan Kalivoda rođen je u Čazmi 1. 7. 1930. godine. Osnovnu školu i gimnaziju završio je u Križevcima, a Veterinarski fakultet u Zagrebu 1955. godine. Po odsluženju vojnog roka izabran je za asistenta za predmet »Hranidba domaćih životinja«, koji se tada nalazio u sklopu Zavoda za stočarstvo. Godine 1960. prof. dr. Mirko Findrik osniva samostalni Zavod za hranidbu, postaje njegovim predstojnikom, a Marijan Kalivoda prvim asistentom. Kao brilljantni učenik i pouzdani suradnik prof. Findrika 1961. godine postaje doktor znanosti. Nešto kasnije, kao stipendista švicarske vlade, odlazi na godinu dana u Basel. Po povratku, 1964. godine biran je za docenta, 1970. za izvanrednog profesora, a 1976. godine za redovnog profesora iz predmeta »Hranidba domaćih životinja«.

Interes za znanost prof. Kalivoda je pokazao još za studentskih dana, objavivši prvi znanstveni rad. Tokom 33 godine provedene na Veterinarskom fakultetu objavio je oko 150 znanstvenih i stručnih radova, elaborata o programu razvoja govedarstva i ovčarstva diljem Hrvatske, skripta, udžbenike. Nažalost, nije doživio izdanje svoje posljednje knjige »Krmiva, sastav, hranjiva vrijednost i primjena u hranidbi domaćih životinja«.

U brojnim znanstvenim i stručnim radovima prof. Kalivoda obrađuje probleme hranidbe svih domaćih životinja. No, njegova znanstvena i stručna aktivnost odnosi se pretežno na hranidbu goveda; istraživanja obrađuju protein-ski, mineralni i vitaminski sastav krmiva i njihov utjecaj na zdravlje životinja i njihove proizvodne sposobnosti, posebno utjecaj hranidbe na proizvodnju mlijeka i mesa. Ističu se radovi koji obrađuju učinak konzerviranog kukuruza na tov junadi, pa prednosti i rizici upotrebe stimulativnih dodataka stočnoj hrani, utjecaj voluminoznih krmiva u proizvodnji mlijeka i mesa, primjena »Benurala« i upotreba antibiotika u hranidbi domaćih životinja. Autor posebno naglašava utjecaj hranidbe na zdravstvene poremetnje u intenzivnoj govedarskoj proizvodnji.

Prof. Kalivoda je bio odličan predavač ne samo studentima, nego i stručnjacima u praksi. Održao je preko 20

kongresnih referata, pedesetak stručnih predavanja kolegama na terenu, desetak stručnih predavanja za napredne stočare na selu i preko 20 stručnih predavanja na radiju i TV Zagreb.

Gotovo da nema radne organizacije u Hrvatskoj koja se bavi govedarstvom a da prof. Kalivoda nije bio njen suradnik. Suradivao je i sa mnogim stručnjacima i organizacijama diljem Jugoslavije. U toj suradnji rješavali su se problemi krmne baze, tehnologija hranidbe goveda, ovaca, koza, izrada novih nutritivnih preparata i dodataka stočnoj hrani, izrada projekata za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih stočarskih objekata itd.

Osim predavanja u dodiplomskoj nastavi, prof. Marijan Kalivoda redovito je sudjelovao u zajedničkom postdiplomskom studiju Fakulteta poljoprivrednih znanosti i Veterinarskog fakulteta u Zagrebu iz »Hranidbe stoke i tehnologije stočne hrane«. Sudjelovao je i u postdiplomskim studijima održanim na Veterinarskom fakultetu iz reprodukcije goveda, zoohigijene, svinjogoštva i jedno vrijeme Fiziologije i patologije peradi.

Prof. dr. Marijan Kalivoda bio je veoma aktivan i u raznim stručnim, znanstvenim, nastavnim i samoupravnim tjelima Veterinarskog fakulteta. Bio je predstojnik Zavoda za hranidbu domaćih životinja od 1977–1984. godine, te od 1986. do svoje smrti. Bio je prodekan od 1977–1979. godine, osnivač i predstojnik centra za govedarstvo, član izvršnih odbora i savjeta, te Komisije za izradu Pravilnika o kvaliteti stočne hrane. Posebno se istakao kao vrijedan i aktivni član Uredačkog odbora časopisa »Krmiva«.

Na svim funkcijama prof. Kalivoda pokazao je veliku sklonost za kolektivni rad. Uvažavao je mišljenje drugih, ili snagom argumenata dokazivao svoje stavove.

Na kraju treba reći da je, pored svih ovih kvaliteta, profesora Kalivodu krasila ljudskost i čestitost. Očekivalo se od njega još mnogo. No, ostala su djela koja će poslužiti generacijama studenata i stručnjaka i sjećanje će biti trajno.

Vlasta Šerman